

Η σφαγή της Παλαιστινιακής Αντίστασης

“Μαύρος Σεπτέμβρης” 1970

Στις 16 Σεπτέμβρη του 1970 ο βασιλιάς της Ιορδανίας Χουσεΐν διέταξε τον στρατό να επιτεθεί στους Παλαιστίνιους που ζούσαν στη χώρα και είχαν εξεγερθεί εναντίον του φιλοισραηλινού δικτατορικού του καθεστώτος. Μέσα σε δέκα μέρες, χιλιάδες Παλαιστίνιοι μαχητές και πρόσφυγες σφαγιάστηκαν. Ο “Μαύρος Σεπτέμβρης”, όπως έμεινε γνωστή η επίθεση, έδειξε ότι η παλαιστινιακή αντίσταση, εκτός από τους σιωνιστές του Ισραήλ, είχε εναντίον της και τα αραβικά καθεστώτα.

Στόχος του βασιλιά Χουσεΐν ήταν να ξεφορτωθεί την Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (PLO) γιατί, όπως έλεγε, είχε γίνει «κράτος εκ κράτει» στην Ιορδανία. Ήταν αλήθεια. Η PLO εκπροσωπούσε εκατομμύρια Παλαιστίνιους που είχαν εκδιωχθεί από τα εδάφη τους το 1948 όταν δημιουργήθηκε το Ισραήλ, το κράτος μαντρόσκυλο των ιμπεριαλιστών στην περιοχή. Πολλοί από αυτούς είχαν καταφύγει στην Ιορδανία, που συνορεύει με το Ισραήλ, με αποτέλεσμα το 70% του πληθυσμού της χώρας να είναι Παλαιστίνιοι.

Το πρόβλημα για τον Χουσεΐν δεν ήταν μονάχα αριθμητικό. Η οργάνωση διέθετε το δικό της στρατό, τις δικές της αντάρτικες ομάδες, τις δικές της κρατικές υπηρεσίες, υγειονομικές και εκπαιδευτικές οργανώσεις. Διεύθυνε μόνη της τα στρατόπεδα των προσφύγων. Είχε υπό τον έλεγχό της ένα μεγάλο μέρος της πρωτεύουσας Αμμάν, μεγάλα τμήματα των συνόρων της Ιορδανίας με το Ισραήλ καθώς και πολλές πόλεις στα νότια της χώρας από όπου και εξαπέλυε επιθέσεις εναντίον του Ισραήλ.

Την ίδια στιγμή, η υποστήριξη που απολάμβανε η PLO ήταν τόσο μεγάλη που δεν περιοριζόταν μονάχα στον απλό κόσμο. Μία σημαντική μερίδα της ιορδανικής κυβέρνησης αλλά και του στρατού στήριζε θερμά την PLO. Πολλές από τις διαταγές του Χουσεΐν προς τους στρατηγούς να εμποδίζουν τις επιδρομές των Παλαιστινίων προς τα εδάφη του Ισραήλ παρακούονταν.

Ριζοσπαστικοποίηση

Όλα αυτά -σε συνδυασμό με τη ριζοσπαστικοποίηση του παλαιστινιακού κινήματος που εκφραζόταν με τη συζήτηση ανάμεσα στη βάση αλλά και στους ηγέτες της PLO να ρίξουν το βασιλιά και να δώσουν την εξουσία στην αντίσταση- έκαναν τον δικτάτορα Χουσεΐν να αισθάνεται ότι η εξουσία του απειλείται. Τον Φεβρουάριο του 1970, ύστερα από μια επίσκεψη στον Αμερικανό πρόεδρο Νίξον και τον Αιγύπτιο πρόεδρο Νάσερ, ο Χουσεΐν ανακοίνωσε ότι απαγορεύει τη δράση όλων των παλαιστινιακών οργανώσεων. Ενοπλές συγκρούσεις με 300 περίπου νεκρούς ξέσπασαν στους δρόμους του Αμμάν μεταξύ των δυνάμεων ασφαλείας της χώρας και παλαιστίνιων μαχητών.

Τον Ιούλη του ίδιου χρόνου έγινε γνωστή συμφωνία της Αιγύπτου-Ιορδανίας και του Ισραήλ, που είχε την υποστήριξη των ΗΠΑ, για παύση πυρός ανάμεσα στις δύο πλευρές και έναρξη διαπραγματεύσεων. Το σχέδιο της συμφωνίας, ανάμεσα στα άλλα, προέβλεπε ότι η Δυτική Οχθη θα περνούσε στον έλεγχο της Ιορδανίας και του βασιλιά Χουσεΐν. Αυτό για τις παλαιστινιακές οργανώσεις ήταν αιτία πολέμου. Παρότι η συμφωνία δεν προχώρησε ποτέ, ήταν η αφορμή που χρησιμοποίησε ο Χουσεΐν για να ξεκινήσει τον ίδιο μήνα τη στρατιωτική επιχείρηση εναντίον της PLO.

Το μοναδικό πράγμα που επέτρεπε στο βασιλιά Χουσεΐν να παραμείνει στη θέση του ήταν η αδράνεια των ηγετών της Φατάχ, της βασικότερης οργάνωσης της PLO. Η PLO είχε δημιουργηθεί από τα αραβικά καθεστώτα, όμως η ήττα των αραβικών χωρών από το Ισραήλ στον Πόλεμο των Ξε

Αμμάν, Ιορδανία, Σεπτέμβρης, 1970

Ημερών το 1967 αδυνάτισε την πεποίθηση ότι οι Αραβες ηγέτες μπορούσαν να απελευθερώσουν την Παλαιστίνη. Σύντομα ο έλεγχος της PLO πέρασε στη Φατάχ του Γιασέρ Αραφάτ, που μιλούσε για μαχητική, ένοπλη αντίσταση.

Το Μάρτη του 1968 οι αντάρτες της Φατάχ αντιστάθηκαν στις πανίσχυρες ισραηλινές δυνάμεις στο χωριό Καραμέχ της Ιορδανίας. Η πετυχημένη αντίσταση ενίσχυσε την ιδέα ότι οι Παλαιστίνιοι θα μπορούσαν να απελευθερώσουν τον εαυτό τους. Η δύναμη και το κύρος της PLO, της οποίας η επιχειρησιακή βάση ήταν η Ιορδανία, εκτινάχθηκαν. Χιλιάδες Αραβες άρχισαν να κατατάσσονται στις αντάρτικες ομάδες που πραγματοποιούσαν επιθέσεις μέσα στο Ισραήλ.

Η PLO δεν μπορούσε να νικήσει στρατιωτικά το Ισραήλ. Μπορούσε όμως να ξεσηκώσει τους εργάτες και τους αγρότες στην Αίγυπτο, στην Ιορδανία, στα Εμιράτα του Κόλπου ενάντια στα σάπια δικτατορικά καθεστώτα που συνεργάζονταν με τον ιμπεριαλισμό. Τα συμφέροντα του Παλαιστινιακού και των άλλων αραβικών λαών μπορούσαν να ικανοποιηθούν μόνο μέσω της ήττας και των δικών τους αρχουσών τάξεων και του ιμπεριαλισμού. Η ανατροπή του Χουσεΐν θα μπορούσε να αποσταθεροποιήσει όλα τα αραβικά καθεστώτα. Αλλά οι ηγέτες της Φατάχ προωθούσαν την ιδέα ότι οι ταξικές διαφορές στους Παλαιστίνιους και τους Αραβες έπρεπε να παραμεριστούν μπροστά στον εθνικό στόχο της Παλαιστίνης. Ήθελαν ένα κίνημα που θα πίεζε τους Αραβες ηγέτες να αντιμετωπίσουν το Ισραήλ.

Τελικά, κάτω από την πίεση των δικών της μαχητών, την απαίτηση των αριστερών οργανώσεων στην PLO αλλά και τις επιθέσεις του ιορδανικού κράτους που εντεινόταν -ανάμεσα στο Φλεβάρη και τον Ιούνιο του 1970 πάνω από 1000 άνθρωποι είχαν χάσει τη ζωή τους- η Φατάχ αναγκάστηκε να δράσει. Στις αρχές Σεπτέμβρη κάλεσε γενική απεργία με αίτημα μία λαϊκή συνέλευση η οποία θα επέλεγε νέα κυβέρνηση με παλαιστίνιους αντιπροσώπους. Η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού, με επικεφαλής τις παλαιστινιακές αντάρτικες οργανώσεις και μονάδες πολιτοφυλακής,

μήκαν στη μάχη για να ανατρέψουν στην αντιδραστική κυβέρνηση του βασιλιά Χουσεΐν.

Στις 15 Σεπτέμβρη, ο βασιλιάς Χουσεΐν απάντησε κηρύσσοντας στρατιωτικό νόμο. Την επόμενη ημέρα, ο στρατός επιτέθηκε στο αρχηγείο της PLO στο Αμμάν και σε παλαιστινιακά στρατόπεδα σε πολλές πόλεις της χώρας. Ο Αραφάτ δήλωσε τότε πως “Η Παλαιστινιακή επανάσταση θα πολεμήσει για να υπερασπίσει τον εαυτό της μέχρι τέλος -μέχρι η φασιστική στρατιωτική κυβέρνηση να ανατραπεί”. Ήταν, όμως, πολύ αργά. Παρά τη σφοδρή αντίσταση, ο ιορδανικός στρατός δολοφόνησε χιλιάδες Παλαιστίνιους και κατέστρεψε το μεγαλύτερο μέρος των παλαιστινιακών υποδομών. Οι ηγέτες της Φατάχ πίστευαν ότι οι συριακές και ιρακινές στρατιωτικές δυνάμεις που στρατοπέδευαν στην χώρα, θα έσπευδαν στο πλευρό των παλαιστίνιων για να τους σώσουν. Εκτός από μια προσπάθεια από τις συριακές δυνάμεις να βοηθήσουν, οι Αραβες ηγέτες κυριολεκτικά έμειναν στο πλάι και παρακολούθησαν τη σφαγή. Ο Νάσερ, ο «ηγέτης της αραβικής επανάστασης» όπως αυτοαποκαλείτο και υποτιθέμενος προστάτης των παλαιστίνιων, έμεινε κι αυτός άπραγος.

Εξέγερση

Αντίθετα ο Χουσεΐν δέχτηκε την άμεση υποστήριξη των ΗΠΑ και του Ισραήλ που του έστειλαν πυρομαχικά, πνίγοντας έτσι στο αίμα την Παλαιστινιακή εξέγερση. Οι ιορδανικές πηγές αναφέρουν 3.400 παλαιστίνιους νεκρούς στις δέκα μέρες που κράτησε η σφαγή, οι παλαιστινιακές ανεβάζουν τον αριθμό στους 10.000, κύρια αμάχους.

Στις 27 Σεπτέμβρη, σε μία συνάντηση του Αραβικού Συνδέσμου στην Αίγυπτο, Αραφάτ και Χουσεΐν συμφώνησαν να λήξουν τη διαμάχη. Λίγες ώρες μετά, ο αιγύπτιος ηγέτης Νάσερ, που επέβλεπε τη συμφωνία, πέθανε από ανακοπή. Ο Χουσεΐν άρπαξε την ευκαιρία για να συνεχίσει την επίθεσή του και οι δυνάμεις του κυνήγησαν την PLO από πολλές περιοχές του Αμμάν και άλλων πόλεων. Τους επόμενους μήνες χρησιμοποίησε τακς, αεροπλάνα και βαρύ πυροβολικό για να σπρώξει τους Παλαιστίνιους στο νότιο τμήμα της

χώρας. Το τελικό χτύπημα πραγματοποιήθηκε τον Ιούλη του 1971, κατά τη διάρκεια του οποίου πέθαναν 3000 Παλαιστίνιοι. Ο Αραφάτ και οι δυνάμεις του εγκατέλειψαν τη χώρα μεταφέροντας την επιχειρησιακή τους βάση στο Λίβανο.

Τα γεγονότα του Μαύρου Σεπτέμβρη αποκάλυψαν την προδοσία των Αράβων ηγετών και την άρνησή τους να βοηθήσουν την απελευθέρωση της Παλαιστίνης. Η Φατάχ, όμως, έβγαλε λάθος συμπεράσματα. Εγινε ακόμα πιο επίμονη στην πολιτική της ότι το κίνημα πρέπει να σεβαστεί τους Αραβες ηγέτες, ότι οι Παλαιστίνιοι δεν πρέπει ποτέ ξανά να απειλήσουν τα Αραβικά κράτη και να υποφέρουν μία ήττα σαν αυτή του Μαύρου Σεπτέμβρη. Εγινε πιο πιστή στα αραβικά καθεστώτα κι άρχισε να ελπίζει ότι θα διαπραγματευτεί με το Ισραήλ και τους “συμμάχους” της τη δημιουργία ενός μίνι παλαιστινιακού κράτους.

Αυτή η πολιτική, που δεν οδήγησε παρά σε περισσότερες καταστροφές τα επόμενα χρόνια, συνεχίζεται από τη Φατάχ μέχρι και σήμερα. Το δείχνουν οι νέες “ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις” που ξεκίνησαν πρόσφατα στην Ουάσινγκτον ανάμεσα στην Παλαιστινιακή Αρχή του Μαχμούτ Αμπάς και του πρωθυπουργού του Ισραήλ Ντετανιάχου -υπό την αιγίδα του Μπάρακ Ομπάμα και της Χίλαρι Κλίντον- ενάμιση χρόνο μετά την τελευταία σφαγή από τους σιωνιστές στην Λωρίδα της Γάζας και τρεις μήνες μετά την δολοφονική τους επίθεση στο Στόλο της Ελευθερίας. Από τις διαπραγματεύσεις δε θα μπορούσαν φυσικά να λείπουν ο βασιλιάς της Ιορδανίας Αμπντάλα και ο δικτάτορας της Αιγύπτου Χόσνι Μπουμπάρακ.

40 χρόνια μετά τον Μαύρο Σεπτέμβρη, καμία από αυτές τις κινήσεις δεν πρόκειται να σταματήσει τα εγκλήματα σε βάρος του παλαιστινιακού λαού. Τώρα, όπως και τότε, μόνο η επανάσταση των αράβων εργατών -ιδιαίτερα στην Αίγυπτο, την πιο δυνατή χώρα στην περιοχή- μπορεί να απελευθερώσει την Παλαιστίνη και όλες τις άλλες χώρες από τον ιμπεριαλισμό.

Λένα Βερδέ